

Evropský semestr psychologie a Česká republika na podzim 2017

Veronika A. Polišenská, Jindřiška Kotrlová

O Evropském semestru psychologie

Evropský semestr psychologie je projekt Evropské federace psychologických asociací – EFPA, s jehož ideou přišel Robert Roe v roce 2013. Jeho cílem je vytvářet společný prostor pro evropskou psychologii umožňující lépe definovat společné aktivity národních asociací a EFPA a snadnější sdílení znalostí. Smyslem širšího zapojování členských asociací do aktivit EFPA a snahou o jejich vzájemné propojování je současně povzbuzování rozvoje identity mezi psychology v Evropě.

Jaké jsou náměty Výkonné rady EFPA, co je možné v rámci Evropského semestru podniknout?

- Informovat o historii země a o vývoji psychologie, o historii spojení s Evropou a dalšími zeměmi, o současných významných příspěvcích do oboru psychologie.
- Zorganizovat výzkumný projekt, výuku, zdravotní péči, psychologické poradenství.
- Poskytnout klíčové informace o samotném sdružení, o tom, jak je organizováno, jaké služby poskytuje svým členům.
- Uspořádat schůzi Rady prezidentů členských asociací EFPA.
- Mít pro své členy webové stránky s informacemi o Evropě a EFPA.
- Připravit výše uvedené informace pro webový prostor v rámci stránek EFPA.
- Uspořádat odborné akce nebo například studijní pobyty zahraničních kolegů.

První zemí, kde se Evropský semestr psychologie konal, bylo Portugalsko. V podzimních měsících roku 2015 byla pozornost v EFPA soustředěna na [Ordem dos Psicólogos](#) se sídlem v Lisabonu. Portugalští kolegové zvolili téma „*Psychology for European citizens*“ a zorganizovali jednání čtyř stálých výborů EFPA rozšířená o semináře pro veřejnost a dvě samostatné odborné akce zaměřené na psychické zdraví a zaměstnanost občanů. V listopadu 2015 se v Lisabonu konala schůze Rady prezidentů členských asociací EFPA (PCM), kde zástupce portugalské asociace Samuel Antunes představil současnou situaci a rozvoj psychologie ve své zemi, stejně tak programovou náplň tohoto prvního Evropského semestru psychologie.

Následující Evropský semestr psychologie se konal v termínu leden až červenec 2016 v Turecku pod patronátem [Türk Psikologlar Derneği](#). Turecko v té době prožívalo těžké chvíle, zástupce tureckých psychologů informoval 27. května v Istanbulu na PCM mj. o petici tureckých akademiků „[Academics for peace](#)“ z ledna 2016, s níž vyzvali vládu, aby ukončila několikaměsíční násilí na Kurdech. Tato petice byla impulsem k řadě omezení akademických i občanských svobod v zemi ze strany turecké vlády. EFPA v březnu 2016 zaslala tureckému premiérovi oficiální dopis, v němž protestovala proti zadržování psychologů v Turecku a vyjádřila znepokojení kvůli rostoucímu státnímu útlaku proti signatářům petice.

Podzimní Evropský semestr psychologie 2016 proběhl v Německu, kde jej organizovala Federace německých asociací psychologů (die Föderation Deutscher Psychologervereinigungen), tvořená Die Deutsche Gesellschaft für Psychologie e.V. ([DGPs](#)) a Der Berufsverband Deutscher Psychologinnen und Psychologen e.V. ([BDP](#)). Hlavní událostí Semestru byl 50. kongres Německé společnosti pro psychologii (DGPs) v září 2016 v Lipsku. Na prosincovém PCM v Berlíně představil prezident DGPs Conny H. Antoni systém vzdělávání v psychologii, zajímavá statistická čísla o uplatnění absolventů a současný vývoj profese v Německu.

Jaro 2017 patřilo švýcarským kolegům a kolegyním z FSP - [Föderation der Schweizer Psychologinnen und Psychologen](#). Jak EFPA získávala v projektu Evropského semestru více zkušeností, semestr se dařilo více propagovat. Ve třech městech – Bern, Curych a Ženeva – se konala čtyři setkání výborů EFPA a PCM. Na PCM v květnu představili profesi ve Švýcarsku rovnou tři zástupci.

President Peter Sonderegger v úvodu informoval o projektech a službách FSP, člen výboru Christoph Steinebach popsal cestu k zákonné regulaci profese z roku 2013 a Christina Biaggi z centrály FSP zdůraznila mnohostrannost psychologie a podpůrnou roli profesní asociace.

Evropský semestr psychologie v České republice

Unie psychologických asociací ČR podala na podzim 2016 na PCM v Berlíně návrh uspořádat Evropský semestr psychologie v České republice, a sice v podzimním semestru 2017. Návrh byl přijat, a tak již od jara 2017 mohly probíhat přípravné práce a jednání o programu se zastřešujícím názvem „*On the Borders of Psychology and Beyond*“.

Hlavní událostí semestru mělo být připomenutí 90. výročí ustanovení první odborné společnosti psychologů v tehdejší Československé republice v roce 1927.

Dále byla plánována v Praze jednání některých stálých výborů EFPA a PCM včetně zasedání výkonné rady EFPA v předchozích dvou dnech. Cílem bylo co nejširší propojení Semestru s dalšími odbornými akcemi připravovanými pro podzim 2017 v České republice.

Téma Semestru bylo pravidelným bodem jednání předsednictva Unie PA v roce 2017. Hlavním garantem byla Veronika A. Polišenská, Ph.D., výkonná místopředsedkyně Unie PA a prof. Iva Stuchlíková, tehdy ve funkci předsedkyně. Na organizaci se dále podílela Jindřiška Kotrlová a studentky z ČASP, Katarína Trošoková a Kateřina Valuchová.

Začátkem května byly spuštěny webové stránky na subdoméně webu Unie PA - europeansemester2017.upacr.cz.

Obr. 1 Den ČASP v Praze

O podobu webových stránek se postaraly Katarína s Kateřinou. Měly také na starosti organizaci akce ČASP v rámci Semestru, čímž se stal Den ČASP na všech pobočkách 10. listopadu ve stejnou dobu, tj. v Praze, Českých Budějovicích, Olomouci, Ostravě a v Brně. Náplní byl trénink vedený trenéry ČASP, přednáška odborníka a „afterparty“ zaměřené na síťování (obr. 1).

Realizované akce v Praze pod záštitou EFPA

V pátek 13. října se konalo symposium o etice nazvané „*European Symposium on Ethics in Psychology: Looking for values*“, na něž pak v sobotu a v neděli navázalo pracovní jednání výboru pro etiku EFPA. Hlavní tíhu organizace nesla Bohumila Baštecká, Ph.D., zástupkyně ČR ve výboru EFPA. Podařilo se jí sestavit celodenní **program** zahrnující úvodní přednášku o hodnotách (Ondřej Fischer, ETF UK), představení nového českého Etického **kodexu** psychologické profese (Bohumila Baštecká) a práci ve skupinách včetně vzájemného sdílení výstupů (obr 2 a 3a,b). S organizací symposia na místě účinně pomohla Kateřina Valuchová.

Obr. 2 Symposium o etice - uvítání

Obr. 3a,b Sympozium o etice – práce ve skupinách
(fot. K. Valuchová)

Týden nato, 20. října, se konalo symposium pod názvem „*Prague Symposium on Crisis, Disaster and Trauma Psychology: Lessons learned from the European Countries*“. Symposium sestávalo z 11 přednášek jak českých, tak zahraničních psychologů. Program a organizaci zajišťoval Štěpán Vymětal, Ph.D., zástupce ČR ve stálého výboru EFPA, spolu s kolegy ze složek MV ČR, které symposium zaštitilo (obr. 4 a 5). Členové Stálého výboru pro psychologii krizí, neštěstí a traumatu EFPA pak pokračovali o víkendu v pracovním jednání. Zprávu o sympoziu a více fotografií naleznete [na webu MV ČR](#).

Obr. 4 a 5 Sympozium pod záštitou MV ČR (fot. web MV ČR)

Výkonná rada EFPA naplánovala své jednání na středu a čtvrtek 22. - 23. listopadu. Na programu byla jednak běžná agenda a jednak příprava zasedání prezidentů členských asociací EFPA, které se konalo v pátek 24. listopadu. Jednání proběhla v důstojných prostorách budovy Akademie věd na Národní třídě, které se účastníci velmi obdivovali.

Ve dne 25. listopadu se konalo pracovní jednání Stálého výboru pro záležitosti vzdělávání v psychologii EFPA, jehož se účastnila a organizačně jej zajistila prof. Iva Stuchlíková, zástupkyně ČR ve výboru.

Sled akcí EFPA uzavřelo pracovní jednání Výboru pro vědecké záležitosti EFPA, které se konalo v pražské pobočce Psychologického ústavu AV ČR ve dnech 8. - 9. prosince. Zajišťoval jej doc. Filip Smolík, zástupce ČR ve výboru.

Součástí Evropskému semestru psychologie byly další dvě významné události. Ve dnech 3. a 4. listopadu zasedal v Praze výbor Evropské asociace učitelů psychologie (The European Federation of Psychology Teachers' Associations – EFPTA), přidruženého člena EFPA. Organizaci zajistila opět prof. Iva Stuchlíková, s pomocí kolegů z katedry psychologie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity.

V pátek 1. prosince se konalo symposium na téma duševního zdraví „*Duševní zdraví – výzkum a péče – interaktivně, holisticky, online*“ v prostorách Pedagogické fakulty UK. Součástí symposia byla přednáška [Davida Eberta, PhD](#) (Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg), laureáta ceny Comenius Early Career Psychologist Award EFPA 2017 na téma „*Využívání internetu a chytrých telefonů ke zlepšení péče o duševní zdraví*“. Symposium a přednášku organizovala prof. Iva Stuchlíková a doc. Marek Preiss s pomocí studentů z ČASP.

K Evropskému semestru byla dále afiliována řada akcí, při nichž byla zmíněna EFPA a projekt EuroPsy. Předkládáme je pro přehlednost výčtem.

- Výroční konference České asociace psychologů práce a organizace *Evropské trendy v psychologii práce*, 5. 10. 2017, Praha.
- Konference s mezinárodní účastí *Sociálně psychologický výcvik pro 21. století*, Vysoká škola aplikované psychologie, 19. 10. 2017, Terezín.
- Konference *Učíme psychologii / Teaching psychology 2017*, PedF MU, 19. 10. 2017, Brno.
- *Symposium ČMPS k 90. výročí založení odborné společnosti psychologů: 1927-2017*, 20. 10. 2017, Praha.
- Seminář Asociace dopravních psychologů *GDPR – General Data Protection Regulation*, 28. 10. 2017, Prostějov.
- Seminář Sekce geropsychologie při ČMPS s přednáškou prof. Anny Hogenové *Stáří jako fenomén a problém domova*. 24. 11. 2017, Praha.
- Výroční seminář Sekce psychologů práce a organizace při ČMPS: *Pracovně psychologické aspekty regulace emocí a jejich projevů*, 7. 12. 2017, Praha.
- Seminář Sekce neuropsychologie za účasti Jiřího Diamanta u příležitosti vyhlášení vítěze Národní neuropsychologické ceny Jiřího Diamanta, 8. 12. 2017, Praha.

Poděkování

Evropský semestr psychologie pořádaný v České republice v době od září do prosince 2017 by nebyl možný bez podpory mnohých kolegů a kolegyně. Chceme proto poděkovat všem, kteří se na projektu podíleli jednak uspořádáním odborné akce přímo vztažené k Semestru, jednak jeho podporou v rámci programu vlastních akcí.

Děkujeme Bohumile Baštecké, Štěpánu Vymětalovi a kolegům z MV ČR, Ivě Stuchlíkové a kolegům z PedF JU, Filipu Smolíkovi, Marku Preissovi a kolegům z NUDZ, Michalu Walterovi, Štefanu Medzihorskému, Janu Marešovi a kolegům z PedF MU, Danielu Hellerovi, Martinu Kořánovi, Evě Jarolímové, Haně Chýlové a Tomáši Nikolaiovi. Na závěr děkujeme také Sarah Grimové, tvůrkyni loga našeho Evropského semestru psychologie, které nás po celou dobu provázelo.

European Semester
**On the Borders
of Psychology and Beyond**

Použité zdroje:

EFPA (2017). *European Semester of Psychology*. <http://efpa.eu/psy-and-europe/1european-semester-of-psychology>

Unie psychologických asociací ČR (2017). *European Semester of Psychology*.
<http://europeansemester2017.upacr.cz>

Roe, R. (2014). *EFPA EMC 9/2014: Proposal for organising a European Semester (ES)*.
16.4.2014.

O autorkách:

PhDr. Veronika A. Polišenská, Ph.D. se zaměřuje na forenzní psychologii a výuku psychologie. V letech 2007 až 2015 byla členkou Výkonné rady EFPA. Od roku 2014 je výkonnou místopředsedkyní Unie psychologických asociací ČR.

Kontaktní údaje:

E-mail: v.polisen@gmail.com

PhDr. Jindřiška Kotrlová pracuje od roku 1994 pro Českomoravskou psychologickou společnost. V letech 1994 až 2017 zajišťovala administrativu Unie psychologických asociací ČR. Je spoluzakladatelkou časopisu *E-psychologie*.

Kontaktní údaje:

E-mail: cmps@ecn.cz

Polišenská, V.A., & Kotrlová, J. (2018). Evropský semestr psychologie a Česká republika na podzim 2017. *E-psychologie*, 12(2), 55-60. Dostupné z <http://e-psycholog.eu/polisenska-kotrlova-zp.pdf>